

TEZA:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny. Jednakże Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie podziela dokonanej przez sąd I instancji oceny prawnej, która doprowadziła do uniewinnienia Obwinionej, dlatego uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

WO-206/22

ORZECZENIE

z dnia 16 lutego 2023 roku

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki

Sędziowie: SWSD Katarzyna Broclawik

SWSD Rafał Rybnik – sprawozdawca

Protokolant: Piotr Ciepínski

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Dariusza Drozdowskiego

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2023 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego B.K.-K., wpisanej na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych pod nr (...)

obwinionej o to, że:

działając w okresie od dnia 28 listopada 2018 roku do dnia 12 grudnia 2018 roku w sposób zawiniony, nienależycie wykonywała czynności zawodowe i uchybiła ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom etyki zawodowej w ten sposób, że występując jako obrońca T. P. w sprawie o sygnaturze VIII K 287/18 nie poinformowała swojej

mocodawczyni o bezzasadności wnoszenia środka odwoławczego od wydanego przez Sąd Rejonowy w Wydziale VIII Karnym w dniu 25 października 2018 r. wyroku w terminie do wniesienia środka zaskarżenia

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 75 z późn. zm.) w związku z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

na skutek odwołania z dnia 17 października 2022 roku oskarżyciela – Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP z dnia 5 października 2022 r., sygn. akt OSD 73/22

orzeka:

1. uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.
2. rozstrzygnięcie o kosztach w wysokości 1 800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) za postępowanie przez Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w Warszawie pozostawić Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych.

Uzasadnienie

Okręgowy Sąd dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych po rozpoznaniu w dniu 27 września 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego B. K.-K., obwinionej o to, że działając w okresie od dnia 28 listopada 2018 roku do dnia 12 grudnia 2018 roku w sposób zawiniony, nienależycie wykonywała czynności zawodowe i uchybiła ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom etyki zawodowej w ten sposób, że występując jako obrońca T. P. w sprawie o sygnaturze VIII K 287/18 nie poinformowała swojej mocodawczyni o bezzasadności wnoszenia środka odwoławczego od wydanego przez

Sąd Rejonowy w Wydziale VIII Karnym w dniu 25 października 2018 r. wyroku w terminie do wniesienia środka zaskarżenia - tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 75 z późn. zm.) w związku z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. – w pkt I uniewinnił obwinioną od popełnienia zarzucanego radcy prawnemu deliktu dyscyplinarnego, zaś w pkt II rozstrzygnął o kosztach postępowania dyscyplinarnego obciążając nimi Okręgową Izbę Radców Prawnych .

Od powyższego orzeczenia odwołanie w całości na niekorzyść obwinionej, w dniu 17 października 2022 roku, złożył Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych , który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

- błąd w ustaleniach w faktycznych, który miał wpływ na treść wydanego orzeczenia a polegający na błędnej ocenie zebranego materiału dowodowego i przyjęciu, iż całokształt okoliczności sprawy pozwala na przyjęcie tezy, iż obwiniona nie dopuściła się zarzucanego jej czynu (art. 438§3 kpk)
- na zasadzie art. 438§2 kpk obrazę szeregu przepisów postępowania karnego polegającym na rażącym naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 4, 5 i 7 kpk
- na zasadzie art. 438§1kpk obrazę przepisów prawa materialnego w tym art. 44ust. 3 KERP poprzez przyjęcie, że brak jest podstaw do uznania obwinionej za winną popełnienia zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego.

Mając na uwadze powyższe Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i orzeczenie odmiennie co do istoty sprawy, tj. uznanie obwinionej za winną zarzucanego we wniosku o ukaranie czynu i wymierzenie jej za ten czyn kary nagany.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zwazył, co następuje:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny („WSD”) w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (OSD). Dowody zgromadzone w postępowaniu nie pozostawiają wątpliwości co do trafności wszystkich poczynionych ustaleń faktycznych. Jednakże WSD nie podziela dokonanej przez OSD oceny prawnej.

W realiach niniejszej sprawy rolą OSD jako sądu I instancji było dokonanie oceny zachowań obwinionej radcy prawnej pod kątem obowiązków wynikających z art. 44 ust. 3 KERP i udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy obwiniona przedstawiła pokrzywdzonej T.P. informację o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji, czy informację iż nie zamierza wnieść apelacji w sprawie oraz czy uczyniła to w terminie pozwalającym pokrzywdzonej samodzielnie wnieść środek zaskarżenia lub ustanowić innego obrońcę/pełnomocnika, który udzielił by pokrzywdzonej profesjonalnej pomocy prawnej. WSD podziela argumentację przedstawioną przez Rzecznika Dyscyplinarnego w wywiedzionym odwołaniu, że przekazanie pokrzywdzonej informacji, iż wyrok jest korzystny i obwiniona nie będzie wnieść apelacji, gdyż wina pokrzywdzonej jest bezsporna – nie można w żaden sposób uznać za informacje o bezzasadności i niecelowości wniesienia środka odwoławczego. Ponadto wątpliwość sądu II instancji budzi okoliczność, czy nawet hipotetycznie przyjmując, iż zachowania obwinionej można ocenić jako poinformowanie pokrzywdzonej o bezzasadności i niecelowości wnoszenia środka zaskarżenia, to czy obwiniona poinformowała pokrzywdzoną w terminie do wniesienia środka zaskarżenia lub w czasie umożliwiającym, obiektywnie rzecz ujmując, zlecenie sporządzenia apelacji kolejnemu nowemu już obrońcy/pełnomocnikowi.

Przypomnieć należy, iż w przypadku stwierdzenia bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji radca prawny powinien przedstawić klientowi stosowną informację. Powyższe działanie (realizacja obowiązku) znajdzie zastosowanie w przypadku zaistnienia rozbieżności poglądów między stroną i jej pełnomocnikiem procesowym co do oceny możliwości bądź skuteczności wniesienia środka odwoławczego, co jak pokazuje materiał zgromadzony w aktach niniejszej sprawy zaistniało pomiędzy obwinioną a pokrzywdzoną. Co prawda zaistnienie takiej rozbieżności nie obliguje pełnomocnika do wniesienia środka odwoławczego, może natomiast stanowić podstawę do wypowiedzenia pełnomocnictwa, z uwzględnieniem art. 45 oraz 47 KERP.

W przypadku odstąpienia od wniesienia środka odwoławczego radca prawny jest zatem zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia klienta o takiej decyzji w takim terminie, by umożliwić klientowi skorzystanie z pomocy prawnej innej osoby oraz podjęcie czynności związanych z wniesieniem środka. Nie jest natomiast

zobligowany do uzyskania zgody klienta na odstąpienie od wniesienia środka odwoławczego.

Literalna wykładnia sformułowania "wnoszenie środka odwoławczego od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji" oznacza, że dotyczy orzeczeń merytorycznych kończących sprawę co do istoty, co prowadzi do wniosku, że w rzeczywistości dotyczy to apelacji i zażalenia (w postępowaniu cywilnym i karnym), a w postępowaniu administracyjnym skargi kasacyjnej, gdyż skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego inicjuje postępowanie sądownoadministracyjne, a odwołanie dotyczy rozstrzygnięcia organu, a nie "orzeczenia".

WSD w niniejszym składzie stoi na stanowisku, iż informacja o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji powinna mieć formę pisemną i zostać przedstawiona klientowi. Powyższe w sposób należyty zabezpiecza interes z jednej strony mocodawcy z drugiej radcy prawnego świadczącego pomoc prawną. Należy przy tym pamiętać, że informacja ma dotyczyć bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego, a nie tylko decyzji radcy prawnego o jego niewnoszeniu ze względu na bezzasadność lub niecelowość. Przedstawienie klientowi takiej informacji oznaczać więc musi przedstawienie mu stosownej analizy prawnej, aby sytuacja prawna zaistniała po orzeczeniu w danej instancji była dla niego – przynajmniej potencjalnie – w pełni zrozumiała.

Końcowo wskazać należy na dotychczasowe orzecznictwo dyscyplinarne, w którym oceniono, że **nie poinformowanie strony przez pełnomocnika o wydanym wyroku, nie uzyskanie od strony zgody, w miarę możliwości pisemnej, na zaniechanie wniesienia środka zaskarżenia, stanowi delikt dyscyplinarny** – por. orzeczenie WSD z dn. 14.03.2016, sygn. akt: WO-72/15.

Zdaniem WSD w składzie rozpoznającym przedmiotowe odwołanie, należy ocenić materiał dowodowy winien doprowadzić do ustalenia, iż obwiniona dopuściła się zarzucanego jej deliktu, a w sprawie zachodzi sytuacja, o jakiej mowa w art. 454 § 1 KPK Właśnie z tego powodu, wydane orzeczenie uchylono, a sprawę przekazano do ponownego jej rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izbie Radców Prawnych .

W orzecznictwie SN wyrażono bowiem pogląd, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określona

w art. 454 § 1 KPK (art. 437 § 2 zd. 2 KPK) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy – w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1–3 KPK (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) – stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 KPK.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy, nie przesądzając jej ostatecznego rozstrzygnięcia, OSD winien mieć na względzie poczynione uwagi w zakresie obowiązku radcy prawnego do prawidłowego poinformowania klienta o bezzasadności i bezcelowości wniesienia środka zaskarżenia i uczynienia zadość temu obowiązkowi w terminie pozwalającym na ustanowienie nowego obrońcy/pełnomocnika celem profesjonalnego sporządzenia tegoż środka na rzecz klienta.

O kosztach postępowania dyscyplinarnego Sąd orzekł na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych, w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz § 3 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.